

204MME51

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie van 24 maart 2014

Aanwezig:

ing. H.N. Scherer (voorzitter), R. van Lunteren (gedeputeerde), drs. RE. de Vries (gedeputeerde), M.H. Beks (GroenLinks), Z. el Yassini (VVD), A. Essousi (PvdA), J. Fastl (GroenLinks), ir. H. Graaff (CDA), drs. C. de Heer (ChristenUnie), ir. N.J.P. Hoefnagels (D66), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), ir. H. IJssennagger (PVV), J.M.W. Jansen (CDA), drs. J.A.J. Konings (VVD), A.M. Meijer (SP), mw. H. Nap (CDA), dr. I. Thonon (D66), mr. E. de Vries (PvdA), W. van Wikselaar (SGP)

van ambtelijke zijde aanwezig:

dr. R.J. Poort (adjunctgriffier), W. Voorneman-Rikkers (verslag)

afwezig:

mw. J.F. Bloemberg (PvdD), drs. G.J.J. Smakman (D66), mr. D.S.L. Tuijnman (VVD), C. drs. W.J. Ubaghs (PVV), Westerlaken (CDA)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom, in het bijzonder de heer Jansen, nieuw commissielid namens het CDA.

Alvorens de agenda vast te stellen, informeert spreker of de commissie er, gelet op het feit dat hij uit de PVV stapt, mee instemt dat hij de vergadering nog voorziet. Hij constateert dat de commissie hiertegen geen bezwaar heeft.

2. Vaststellen agenda

De agenda wordt conform vastgesteld.

3. Mededelingen

Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Bloemberg, de heren Smakman en Ubaghs.

De voorzitter memoreert dat op 25 maart a.s. gelegenheid is om mondeling een zienswijze in te dienen ter zake van de ontwerp-Mobiliteitsvisie. Hiervoor zijn nog geen aanmeldingen. Morgen om 12.00 uur zal worden besloten of de bijeenkomst al dan niet doorgaat en zullen de MME-leden, die zich hadden aangemeld om hier bij te willen zijn, bericht ontvangen.

4. Verslag Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie 10 februari 2014

Het verslag wordt conform vastgesteld.

5. Rondvraag

Geen.

6. Termijnagenda (versie 11 maart 2014)

De termijnagenda wordt voor kennisgeving aangenomen.

7. Randstedelijke Rekenkamer quick scan stand van zaken convenant aanpak leegstand kantoren

De voorzitter geeft de heer Molenaar, Randstedelijke Rekenkamer, het woord voor een korte toelichting.

De heer Molenaar introduceert in de eerste plaats mevrouw Eggebeen, een van de onderzoekers die aan de quick scan heeft gewerkt.

Wellicht anders dan de commissie van de Randstedelijke Rekenkamer (RR) gewend is, is dit een rapport zonder duidelijke conclusies en aanbevelingen geworden. In overleg met de Programmaraad is, naar aanleiding van de evaluatie van Berenschot, het advies meegekregen om naast de gebruikelijke rapporten ook aan zogenaamde quick scans en andersoortige producten te werken. In een ander commissieverband is eerder de quick scan over de RUD's gepresenteerd. Dit is de tweede quick scan. De RR is hiermee na de zomer begonnen en het onderzoek is in december jl. afgerond. Naast de rapportage is eveneens een presentatie gemaakt, die op de website van de RR is te zien.

De RR vond het onderwerp kantorenleegstand zelf, gelet op de actualiteit, buitengewoon geschikt voor een quick scan. De RR constateerde bij de verkenning van haar beleidsveld Economie, dat er een convenant was afgesloten met hele concrete afspraken. Hierdoor was het voor de RR mogelijk om in kort bestek de stand van zaken in beeld te brengen. De Programmaraad heeft eveneens onderschreven dat het onderwerp vanwege de actuele ontwikkelingen interessant is. Zeker in het Utrechtse, omdat de Staten in februari op voorstel van GS een aanpak voor Utrecht hebben vastgesteld. Voor Utrecht is het resultaat van de quick scan daarmee helaas alweer enigszins achterhaald. De RR hoopt echter dat de Staten met het inzicht dat wordt geboden, in de vorm van het overzicht van de situatie bij de vier provincies, hun voordeel kunnen doen.

Inhoudelijk is het convenant gericht op een gebiedsgerichte aanpak van de problematiek; de regie voor het probleem van de kantorenleegstand is nadrukkelijk bij de provincies neergelegd. De RR heeft in beeld gebracht hoe de afspraken uit het convenant door de verschillende provincies zijn opgepakt. In de quick scan staan overzichten van de stand van zaken op hoofdlijnen. De RR verbindt daar geen oordeel aan; ook de effecten van de afspraken en de uitvoering zijn niet geëvalueerd; dat is iets voor de toekomst.

De RR heeft tijdens haar onderzoek geconstateerd dat er in de provincies veel is overlegd. De aanvliegroute ter zake van de uitvoering van het convenant laat per provincie verschillen zien. Noord- en Zuid-Holland zijn bijvoorbeeld stapsgewijs aan het werk gegaan, waarbij tussentijds al enige resultaten zijn geboekt. In Utrecht is veel overleg gevoerd en is in het najaar besloten een andere aanpak te kiezen. Het leidde niet snel genoeg tot het gewenste resultaat. In december/januari hebben GS een voorstel opgesteld; die aanpak is in februari unaniem door de Staten vastgesteld.

Spreker kan zich voorstellen dat de commissie zich op basis van de vier overzichten in de quick scan afvraagt in welke situatie de provincie Utrecht zich op dit moment bevindt. Zoals gezegd, ziet de RR dat met name bij de provincies Noord-Holland en Zuid-Holland al stappen zijn gezet. Ten aanzien van Utrecht ziet de RR veel kansen, dat de vastgestelde aanpak tot effect zal leiden. Er moet echter nog veel gebeuren om de actoren op dit veld te bewegen om tot een daadwerkelijke planreductie te komen en tot afspraken over herontwikkeling en transformatie bij de gemeenten. De RR zal dat met veel belangstelling blijven volgen en dat zo mogelijk in de vorm van een onderzoek in de toekomst later bij de Staten terugleggen.

De RR hoopt dat de quick scan, ondanks het feit dat besluitvorming in de Staten net achter de rug is, toch bijdraagt aan inzicht in de leegstandproblematiek. Wellicht bieden de voorbeelden uit de andere provincies de Staten ook inspiratie voor de aanpak in de provincie Utrecht.

De RR is benieuwd wat de commissie van dit nieuwe product vindt.

De heer El Yassini informeert naar de toegevoegde waarde van het voorliggende rapport, in relatie tot de besluitvorming in de Staten in februari jl. en het op basis daarvan al feitelijk ingezette beleid.

De heer Molenaar memoreert dat het convenant een jaar geleden tot stand is gekomen. Daarin zijn afspraken gemaakt over de ambitie om binnen een jaar een aantal stappen te hebben gezet. Dat is voor de RR de afweging geweest om het onderzoek na de zomer uit te voeren en in het najaar af te ronden. In de werkwijze van de RR is er vervolgens eerst een periode van feitelijk wederhoor, waarna een bestuurlijk wederhoor plaatsvindt. Op grond hiervan was het voor de RR niet haalbaar om het voorliggende rapport nog voor de besluitvorming in de Staten van Utrecht aan te bieden. Omdat de RR zich in deze niet beperkt tot de provincie Utrecht, maar ook de voorbeelden uit de andere drie provincies ernaast zijn gezet, en de aanpak verschillen laat zien, hoopt de RR dat de quick scan in de uitvoering toch een bijdrage kan leveren en daarin inspiratiebronnen zijn te vinden.

De heer El Yassini licht toe zijn vraag naar de toegevoegde waarde met name te stellen, omdat de VVD in het voorliggende rapport conclusies mist over bv. wat in de visie van de RR de beste methode is i.c. welke opdracht de RR meegeeft aan de Staten, maar ook aan GS.

De heer Molenaar memoreert in zijn betoog te hebben aangegeven dat de quick scan, naast de gebruikelijke rapporten met conclusies en aanbevelingen, een nieuw soort product is waarmee de RR, door middel van het bieden van inzichten/overzichten, een bijdrage wil leveren aan de kennis en informatievoorziening. Om de aanpak van de kantorenleegstand op dit moment inhoudelijk diepgaand te evalueren is te kort dag. De afspraken zijn net gemaakt en de uitvoering daarvan moet zich nog ontwikkelen alvorens de RR kan beoordelen of de aanpak succesvol is en ter zake daarvan met conclusies en aanbevelingen kan komen.

De heer El Yassini merkt op dat de VVD dit betreurt. Zij hecht aan inhoudelijke rapporten op basis waarvan zij zich in het kader van aankomende besluitvorming beter kan voorbereiden. Indien wellicht een betere afstemming met het ambtelijk apparaat had plaatsgevonden, had de RR ter zake van de kantorenleegstand problematiek ook leidend kunnen zijn. Spreker memoreert in dit kader dat de VVD zich vaker heeft uitgesproken over hoe zij denkt over de rapportages van de RR.

De heer Molenaar licht toe dat de RR pas tijdens het feitelijk wederhoor is geïnformeerd over de kanteling in de Utrechtse aanpak. In dat stadium kon de RR niet anders dan de procedure afronden en het rapport publiceren.

De heer Van Wikselaar deelt mede dat de SGP zich distantieert van de opmerking van de VVD, dat de rapporten van de RR weinig toegevoegde waarde hebben voor besluitvorming in de Staten.

In de visie van de SGP speelt ter zake van het voorliggende rapport de factor tijd parten. Door de andere aanvliegroute die de provincie Utrecht heeft gekozen, is zij feitelijk al een stap verder. Voor de SGP is het voorliggende rapport derhalve met name interessant voor GS in de zin of de provincie Utrecht daar op basis van de voorbeelden in de uitvoering wat mee kan.

D66 en de SP sluiten zich aan bij het betoog van de SGP.

De heer Essoussi merkt, in reactie op de laatste opmerking van de VVD, op het erg makkelijk te vinden om te zeggen dat de RR in dit dossier te laat was. Dit is namelijk een dossier

waarbij de Staten op initiatief van GS zeer voortvarend hebben gehandeld, hetgeen eerder een compliment waard is richting GS en de Staten dan vast te stellen dat de RR te laat is.

De heer El Yassini onderschrijft dat GS de Staten daarin snel hebben meegenomen en de Staten snel hebben gehandeld, waarvoor de VVD waardering heeft. Gelet op het feit dat de RR in het kader van het onderzoek een aantal keren met het ambtelijk apparaat heeft gesproken, had zij in de visie van de VVD wellicht ook sneller kunnen handelen, zodat de Staten het rapport van de RR in hun besluitvorming hadden kunnen betrekken.

De heer Fastl deelt mede dat GroenLinks zich aansluit bij het betoog van de SGP. Het voorliggende rapport is meer een handvat voor GS.

Spreker memoreert dat in het verleden al eens is gesproken over de vraag hoe concreet de handvatten zijn die de RR kan bieden. Ter zake van het voorliggende rapport, kan spreker zich voorstellen dat er meer adviezen in staan in de richting van de andere provincies; wellicht kunnen zij voortborduren op de door de provincie Utrecht gekozen methodiek.

Op grond van het vorenstaande informeert spreker in hoeverre een afstemming kan plaatsvinden in de aanpak en of, vanuit GS gezien, de RR daarin een vervolgtraject kan krijgen.

De heer Meijer hecht eraan op te merken dat de SP veel vertrouwen heeft in deze RR. Op grond van de tot dusver aangeleverde rapporten heeft de RR ook bewezen dat vertrouwen waard te zijn.

De VVD wekt met haar laatste opmerking de indruk, dat er sprake is van een structurele kritiek op de rapporten van de RR.

De heer El Yassini merkt op dat de ‘commotie’ over zijn opmerking hem bevreemdt. In zijn visie is de VVD altijd eerlijk geweest over hoe zij naar de rapporten van de RR kijkt. De VVD heeft altijd uitgesproken te hechten aan efficiënte en effectieve rapporten. Op grond daarvan betreurt de VVD dat het voorliggende rapport niet is gepresenteerd voordat besluitvorming in de Staten plaatsvond, zodat dit als zodanig in de afwegingen had kunnen worden meegenomen.

Gedeputeerde Van Lunteren zet uiteen dat de door GS voorgestelde aanpak, nadat deze unaniem door de Staten was aangenomen, de nodige vragen heeft opgeroepen bij zijn collega gedeputeerden in de andere provincies, in de zin of die aanpak ook iets voor hen zou kunnen zijn. Spreker is eveneens door de gedeputeerde van Zuid-Holland uitgenodigd om de Utrechtse aanpak nader toe te lichten bij de Kantorentop. Voorts is een aantal ambtenaren uit Overijssel op bezoek geweest om te kijken hoe Utrecht dit precies heeft gedaan. De Utrechtse aanpak brengt derhalve wel wat teweeg.

Spreker is van mening dat GS goed met de RR heeft kunnen samenwerken in het kader van dit rapport; GS en de RR hebben hun informatie kunnen delen.

Het is zo dat de RR niets kan met beleidsvoornemens. De RR toetst beleid. Dit is de eerste keer dat op deze manier is gewerkt. De Staten zijn zeer voortvarend met de voorgestelde aanpak door GS aan de slag gegaan, waardoor het voorliggende rapport niet op tijd gereed was om bij de besluitvorming te kunnen worden betrokken.

Spreker heeft wel de behoefte nader met de RR van gedachten te wisselen over de samenwerking om te bezien of de provincie in volgende gevallen de informatie wat meer aan de voorkant met de RR kan delen, zodat de RR, naast vastgesteld beleid, ook beleidsvoornemens kan meewegen.

In het voorliggende rapport spreekt hem o.a. aan dat door de RR informatie wordt verstrekt aan de Staten zonder dat hieraan een waardeoordeel is verbonden.

De heer Molenaar merkt in algemene zin op dat het betoog van gedeputeerde Van Lunteren over de samenwerking met de RR hem verheugt. Het is voor de RR ook zoeken naar de wijze waarop een meer ex ante insteek goed vorm kan worden gegeven. In dit onderzoek heeft de RR gemerkt dat een deel van de informatie van Utrecht de RR niet heeft bereikt, omdat sprake was van ‘onderhanden werk’. Indien dat wel het geval was geweest, had de RR wellicht de afweging gemaakt het onderzoek te versnellen om het zoveel mogelijk synchroon te laten lopen met het besluitvormingstraject van de Staten.

Voor het overige zegt spreker toe dat alle naar voren gebrachte opmerkingen door de RR zullen worden meegenomen in de evaluatie naar de meerwaarde van dergelijke rapportages zonder conclusies en aanbevelingen. Uitgangspunt is uiteraard dat de zoektocht van de RR naar een andersoortig product is gericht op ondersteuning van het proces van de Staten.

De voorzitter bedankt de vertegenwoordiging van de RR voor hun komst en toelichting en rondt de bespreking over dit onderwerp af.

8. Statenbrief Provinciale Rapportage Luchtkwaliteit

Gedeputeerde De Vries hecht er, voorafgaande aan de inhoudelijke behandeling, aan zijn excuses aan te bieden voor zijn afwezigheid in de vorige vergadering, wegens ziekte, waardoor dit onderwerp niet direct na afloop van het symposium Luchtkwaliteit kon worden behandeld.

De voorzitter deelt mede dat zich voor dit agendapunt een inspreker heeft gemeld die hij als eerste het woord geeft.

De heer Korff de Gidts, Kracht van Utrecht, licht zijn bijdrage – in aanvulling op hetgeen naar voren is gebracht tijdens het symposium Luchtkwaliteit – toe aan de hand van een presentatie. De presentatie is als bijlage bij het verslag gevoegd. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

De voorzitter stelt de commissie in de gelegenheid vragen te stellen naar aanleiding van de presentatie.

Mevrouw Hoek mist in de presentatie de meting van de luchtkwaliteit in het noordelijk deel van de provincie Utrecht, waar Schiphol de nodige luchtvervuiling met zich meebrengt. Voorts mist spreekster de invloed van het verkeer op het Amsterdam-Rijnkanaal. Ook de boten dragen door hun uitstoot bij aan de vervuiling. Daarnaast ontgassen de boten tussen Amsterdam en Utrecht. Ongeacht de vraag of de ontgassing al dan niet schadelijk is voor de gezondheid, is in de beleving sprake van een zeer onaangename geur. Geïnformeerd of de inspreker het hiermee eens is.

De heer Thonon informeert wat de inspreker bedoelt met ‘wat de burgers moeten bijdragen aan roetreductie’.

De heer Korff de Gidts licht toe dat rondom Schiphol kerosine wordt geroken. Dat is geen roet. Het roet als gevolg van het vliegverkeer komt in de hogere luchtlagen terecht. Spreker zou aan de provincie willen meegeven dit mee te nemen in het roetreductieplan.

Met betrekking tot het verkeer op het Amsterdam-Rijnkanaal, is onderzoek gedaan door de GGD in Gelderland. Spreker adviseert de provincie dit mee te nemen in de beoordelingen. Als biochemicus weet spreker dat bij de ontgassing van boten geen sprake is van roet. Hij onderschrijft dat in de beleving sprake is van een onaangename geur. Dat is een ander probleem.

Desgevraagd door de heer De Heer, antwoordt spreker van mening te zijn, dat in voldoende mate wordt gemeten.

Het feitelijke roetprobleem is de gezondheidsschade. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat er veel indicaties zijn dat roet gezondheidsschade oplevert. Met metingen als zodanig wordt nog niks opgelost. Het roetreductieplan zal uiteindelijk het blootstellingsniveau aan langere roetconcentraties moeten aangeven. Het roetmeetnetwerk dat wordt uitgerold acht hij voldoende om te benutten voor zowel de berekeningen als voor de indicaties van het roetreductieplan.

In het kader van Beter Benutten wordt gekeken naar alternatieven voor forenzen om de spits met de auto te mijden door o.a. de (elektrische) fiets. Ook voor de leaseautorijders en de bedrijven is het mobiliteitsbudget interessant. Beter Benutten programma's en apps zijn volop in ontwikkeling. Het vreemde is echter dat dit wordt gedaan op basis van het motief dat er een keuze is. De roetproblematiek is een extra motivatie. Met iedere autorit minder, wordt minder fossiele brandstof verstoekt. Daarmee wordt een eigen bijdrage geleverd. Het gaat feitelijk over alle bijdragen van de mensen die in de provincie wonen. Zij kunnen de keus maken om een bijdrage te leveren aan de roetreductie. Iedere (kilo)gram telt mee. Elke roetreductie levert gezondheidswinst op en daarmee wordt ook iets voor een ander in de provincie gedaan.

Mevrouw Hoek memoreert dat er door de aswolk in IJsland bijna drie weken geen luchtverkeer was. In die periode was er geen sprake van een modderige kleur op o.a. tuinmeubelen. Zij wil daarmee aangeven dat het niet alleen gaat om de geur van Kerosine. Er komt wel degelijk van alles naar beneden. Het is een combinatie en het versterkt elkaar.

De heer Korff de Gidts merkt op dat het voor de provincies des te belangrijker is om alle roetbronnen in kaart te brengen en hetgeen thans naar voren wordt gebracht daarin mee te nemen. Kracht van Utrecht pleit ervoor dat gedeputeerden De Vries, Van Lunteren en Krol met elkaar in gesprek gaan over de vraag hoe kan worden bijgedragen aan de schaa sprong die nodig is voor het denken in oplossingen. Dat maakt het uiteindelijk ook veel effectiever. Het doorfietsnet in de provincie is o.a. van belang om die omslag in Utrecht te kunnen maken.

De voorzitter bedankt de heer Korff de Gidts voor zijn komst en inbreng. Spreker stelt vervolgens de Provinciale Rapportage Luchtkwaliteit inhoudelijk aan de orde.

De heer Van Wikselaar verzoekt om een reactie op de presentatie van Kracht van Utrecht.

De heer Hoefnagels merkt op dat thans een wettelijke rapportage voorligt met informatie die de Staten al jarenlang volgen. D66 constateert, op basis daarvan, dat de provincie nu wel bijna voldoet aan de eisen van de NSL. Evenals in de vorige rapportages, staat in de voorliggende echter ook dat de provincie er nog niet is als aan de NSL normen wordt voldaan, hetgeen D66 onderschrijft. D66 staat bv. zeer negatief tegenover de invulling die landelijk is gekozen waarbij, in het geval van ruimte in de norm, wordt besloten tot 130 km/u. D66 staat op het standpunt dat het niet zo is dat er geen gezondheidsschade is indien onder de norm wordt gebleven; het blijft ongezond, er is echter nu eenmaal een norm gesteld.

D66 acht van belang dat op Europees niveau regelgeving komt ten aanzien van roet; dat is het belangrijkste niveau. Wat de provincie daarin kan doen, doet zij in AIR-netwerkverband. Daarbij wordt het kiezen voor bronmaatregelen door D66 van het grootste belang geacht. Voor het overige is D66 benieuwd naar de visie van GS.

De heer Fastl onderschrijft dat het probleem niet geheel door de provincie kan worden opgelost. Bij het mobiliteitsvraagstuk wordt dit probleem tot nu toe nauwelijks meegenomen. GroenLinks staat echter op het standpunt dat er in dat kader wel degelijk iets kan worden gedaan. Geïnformeerd wordt hoe D66 hier tegenover staat.

De heer Hoefnagels wijst erop dat de fiets al zwaarder in het Mobiliteitsplan is gekregen, in de zin dat in de oorspronkelijke plannen stond dat men tot 7,5 km prima de fiets zou kunnen nemen; dat is nu 15 km geworden. In dat kader wordt ook voorgestaan te komen tot een provinciaal netwerk van doorgaande fietsroutes, hetgeen aansluit op het betoog van de inspreker. D66 is daar ook een groot voorstander van.

Het verbaast de heer Meijer dat de VVD geen opvatting heeft over dit onderwerp.

De heer El Yassini merkt op dat het feit dat de VVD thans niets vraagt, niet hoeft te betekenen dat zij niets met dit onderwerp doet.

Het gaat de heer Meijer niet om vragen maar om een opvatting over het onderwerp; dat is iets anders.

Spreker merkt op dat er is het afgelopen jaar wel wat is gebeurd. In The Lancet zijn bijvoorbeeld enkele baanbrekende onderzoeken gepubliceerd die aantonen dat de schade van (ultra) fijnstof aanzienlijk ernstiger is dan tot op dat moment werd verondersteld. Dat alles in de wetenschap dat sprake is van een normstelsel dat gebaseerd is op die verouderde kennis. Dat is een belangrijk feit. Dat betekent dat er grotere gezondheidsurgentie is om maatregelen te nemen die hout snijden. Natuurlijk bronbeleid, Europa, maar ook de provinciale overheid zal terdege haar eigen verantwoordelijkheid moeten nemen.

Op het symposium Luchtkwaliteit, d.d. 10 februari jl., is door diverse deskundigen gezegd dat de normen niet voldoen en daarom moeten worden losgelaten. De gezondheid van de mensen zou als criterium moeten worden gehanteerd. De SP verwacht van de provincie dat zij haar beleid op dat uitgangspunt zal enten. Het NSL, dat verlengd is, ziet de SP als een volledig bestuurlijke politieke aangelegenheid, maar niet als een stap in het belang van de gezondheid van mensen.

Een en ander brengt de SP tot het standpunt dat het van belang is door middel van roetkaarten duidelijk in beeld te brengen waar de problemen zich voordoen en op basis daarvan een effectief roetreductiebeleid te voeren.

De SP is van mening dat de provincie het zich niet kan permitteren om hele beleidsgebieden buiten beschouwing te laten. Spreker doelt hierbij o.a. op de modaliteiten in het Mobiliteitsplan. Met deze wetenschap kan niet worden volgehouden dat alle entiteiten (auto, fiets, OV, lopen) gelijk moeten worden bediend. Er moeten keuzes worden gemaakt. Die keuzes horen in het nieuwe Mobiliteitsplan te komen, maar ook ten aanzien van de grote projecten dient de provincie vanaf nu bij de beleidsvoornemens het gezondheidsbelang van mensen prioriteit te geven. Op grond van het vorenstaande, pleit de SP voor herijking van een aantal projecten dat thans op stapel staat.

De heer Beks memoreert dat het doel van de voorliggende rapportage is om te monitoren of de provincie voldoet aan de grenswaarden die in Europees verband zijn afgesproken. Op basis van de inhoud van de rapportage, kan worden vastgesteld dat dit de goede richting uit gaat. Met een extra jaar verlenging zal mogelijk in 2016 aan de norm ter zake van stikstofdioxide worden voldaan. Op zich is dat een heugelijk feit, is het goed dat daarover normen worden

afgesproken in Europees verband en is het goed dat bijgehouden wordt of de provincie daaraan voldoet.

Tegelijkertijd, hetgeen al langer bekend is, maar op het symposium Luchtkwaliteit nog eens goed werd uitgemeten, gaat het hier wel om oude normen. Het is niet voor niets dat de WHO veel strengere normen hanteert. Het is eveneens bekend dat met deze normen sprake is van gezondheidsschade. Er is derhalve eigenlijk geen enkele reden om tevreden te zijn met de rapportage Luchtkwaliteit, indien men zich realiseert dat het feitelijk om minimumnormen gaat. De vraag is of niet gezegd zou moeten worden dat de provincie in ieder geval aan dat minimum moet voldoen, dat daarmee echter nog steeds sprake is van gezondheidsschade en de provincie de lat derhalve wat hoger zou moeten leggen.

In de voorliggende rapportage staat dat er, ondanks het feit dat het goed gaat, sprake is van hele hardnekkige knelpunten met betrekking tot overschrijdingen van stikstofdioxide rond de oude snelwegen, maar vooral ook bij gemeentelijke wegen in Utrecht. Gesteld wordt dat daarvoor aanvullende maatregelen nodig zijn. De gemeente Utrecht heeft dat inmiddels kordaat opgepakt door in de gemeenteraad afspraken te maken over een aanvullend pakket maatregelen. De wethouder van Utrecht heeft daarover op het symposium Luchtkwaliteit het een en ander gezegd. Geïnformeerd wordt of de provincie het niet ook belangrijk vindt om met aanvullende maatregelen te komen. Enerzijds om de gemeente Utrecht hierbij te ondersteunen en samen op te trekken, omdat het niet alleen een zaak is van de gemeente Utrecht; buiten de gemeente Utrecht is ook sprake van de nodige knelpunten. Anderzijds in het licht van de opmerking dat de provincie in deze de lat wat hoger zou moeten leggen.

De voorliggende rapportage zegt niets over ultra fijnstof. Daarover heeft de spreker ook al het nodige gezegd. Op het symposium, d.d.10 februari jl., kwam duidelijk naar voren dat rond de snelwegen in de provincie Utrecht (A12, A2, A28), maar ook rond gemeentelijke wegen, sprake is van hoge concentraties ultra fijnstof, met name als gevolg van roetuitstoot van verkeer. Zoals al gezegd, zijn er grote verschillen in die concentraties. Uit de roetkaart blijkt dat die hoge concentraties zich met name voordoen in de Randstad en, als het om de provincie Utrecht gaat, met name rond de Stad Utrecht en een stukje Amersfoort; op die plaatsen kunnen de concentraties 30 x zo hoog zijn als elders. Volgens onderzoekers kan dit betekenen dat iemand woonachtig in een gebied met die hoge concentraties een jaar korter leeft.

Dit is al langer bekend, maar er wordt steeds meer bekend. De heer Woudenberg (GGD) gaf op het symposium aan dat het, gezien de schadelijke gezondheidseffecten, van belang is dat er hele gerichte maatregelen worden genomen om de uitstoot maar ook de inname van roet meer te gaan beperken. Hij ziet daarvoor veel kansen, omdat de schadelijke effecten van roet zich sterk concentreren bij de bron.

GroenLinks informeert of het niet belangrijk is goed in kaart te brengen wat de gezondheidsschade in de provincie is ten gevolge van roet. Voorts is de vraag of het niet van belang is met een plan van aanpak te komen om de uitstoot en inname van roet verder te beperken.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van de heer Hoefnagels, licht spreker toe niet te hebben gezegd dat GroenLinks van mening is dat de provincie de normen naar beneden zou moeten bijstellen. In de visie van GroenLinks zou de provincie de opvatting moeten hebben dat sprake is van minimumnormen, zich ervan bewust moeten zijn dat bij deze minimumnormen nog steeds sprake is van gezondheidsschade, de lat op grond daarvan hoger moeten leggen en derhalve moeten bekijken wat meer kan worden gedaan dan voldoen aan de minimumnorm om de gezondheidsschade zoveel mogelijk te beperken.

De heer Hoefnagels informeert waar GroenLinks in dat kader, naast o.a. het verder stimuleren van het fietsverkeer, aan denkt.

De heer Beks antwoordt dat in de visie van GroenLinks in deze op velerlei gebied mogelijkheden liggen. Bij aanbestedingen kan hierop sterk worden gelet, maar ook in het

kader van het Mobiliteitsplan zal zeker nog een discussie worden gevoerd over de vraag of toch niet duidelijkere keuzes moeten worden gemaakt ten gunste van fiets en OV; zeker indien dit verhaal ten aanzien van roet of de milieuproblematiek in bredere zin hierbij nadrukkelijk wordt betrokken. In het Mobiliteitsplan staan goede maatregelen, maar op dit punt toch te vrijblijvend; er zullen scherpere keuzes moeten worden gemaakt.

De heer Hoefnagels vestigt de aandacht op IJsselstein. Mensen die daar wonen, en elders werken, komen in de spits met de auto de snelweg niet op. Dat levert qua fijnstof en roet grote problemen op. De provincie zet daar al in op OV, o.a. door het verbeteren van de sneltram. Er zal echter meer moeten gebeuren om die auto's daar weg te krijgen. Spreker ziet niet direct meer mogelijkheden op het gebied van het OV om dat probleem op te lossen. Geïnformeerd wordt hoe GroenLinks dat ziet. De vraag is of die auto's dan verboden moeten worden.

De heer Beks gaat er vanuit dat D66 hiermee niet aangeeft dat er geen extra maatregelen mogelijk zijn om de shift in de verkeerssituatie meer ten gunste van het OV en de fiets te krijgen. GroenLinks is van mening dat in deze gezamenlijk zal moeten worden gezocht naar creatieve oplossingen. De provincie zal daar met Beter Benutten op alle mogelijke manieren naar op zoek moeten. Als mensen in de regio werken en de provincie voor goede doorfietsroutes, zorgt kunnen deze mensen zo wie zo al de fiets nemen.

De heer Meijer krijgt de indruk dat D66 de plekken waar doorstromingsproblemen zijn aangrijpt om te zeggen dat er toch ruimte moet worden geboden aan de auto. Spreker kan zich niet voorstellen dat dit het afgewogen oordeel van D66 betreft. Hij neemt aan dat D66 ook dat bredere verband ziet. Er is een aantal duidelijke suggesties gedaan als het gaat om wat de provincie nu kan doen, w.o. het OV en fietsnetwerk richten op die plekken buiten het centrum, waaraan nog veel meer kan gebeuren dan tot dusver. De SP hecht er echter vooral aan het besef terug te zien, ook bij D66, dat thans sprake is van meer kennis dan een jaar terug, dat de dreigingen van ultra fijnstof tot nu toe niet genoeg zijn onderkend, dat daarover geen weerslag wordt gevonden in het formele beleid en dat het de taak van de provincie, o.a. als OV autoriteit maar ook als wegbeheerder van het provinciale wegennet, is om te zorgen dat die gezondheidsaspecten prioriteit krijgen en op grond daarvan het beleid op een aantal onderdelen moet worden herzien.

De heer Thonon merkt op dat D66 de discussie thans wil beperken tot de luchtkwaliteit en er geen Mobiliteitsplan discussie van wil maken. Wat D66 betreft is het en/en/en en niet of/of/of.

Mevrouw Hoek verzoekt om een reactie op haar vragen en opmerkingen die zij heeft geplaatst naar aanleiding van de presentatie van de spreker.

Dit onderwerp gaat over grenzen heen, waarmee het van belang is dat de problematiek op landelijk en op Europees niveau wordt aangepakt. 50Plus geeft mee, dat de provincie ook zelf naar mogelijkheden kan kijken om de problematiek aan te pakken bv. gezamenlijk met aangrenzende provincies.

Een oplossing voor de problematiek, die nog niet is genoemd, is het langs de snelwegen planten van zoveel mogelijk bomen die fijnstof kunnen opvangen. Spreekster is zich ervan bewust dat de problematiek met deze suggestie niet wordt opgelost, maar het kan wel een bijdrage leveren.

De heer De Heer zet uiteen dat de lucht wel schoner is geworden, maar dat de gezondheidsschade onverminderd ernstig is, aldus de heer Woudenberg (GGD) op het symposium Luchtkwaliteit d.d.10 februari jl. Heden ligt een monitoringsrapportage voor, die zich concentreert op de normen en op de huidige maatregelen. Alle deskundigen zijn het er echter over eens dat de normering een grote positieve rol heeft gespeeld, de uitstoot van stikstofdioxide flink is teruggedrongen en de lucht is schoner is geworden. Die normen zijn echter gebaseerd op de kennis van 30 jaar geleden. Deskundigen geven aan dat met de kennis

van nu nieuwe normen zouden moeten worden gesteld voor ultra fijnstof, roet en elementaire koolstof.

De normen zijn een Europese kwestie. Daarover is het laatste woord nog niet gezegd. De ChristenUnie staat echter op het standpunt dat Nederland niet hoeft te wachten op nieuwe, strengere, normen. Zoals gezegd op het symposium, kan op alle overheidslagen wat worden gedaan aan de luchtkwaliteit. Alle sprekers op het symposium hebben eveneens gezegd dat de bakens moeten worden verzet, omdat de meeste gezondheidsschade wordt veroorzaakt door ultra fijnstof. Aan het ultra fijnstof kleven allerlei kankerverwekkende stoffen. Het is derhalve duidelijk dat met name ultra fijnstof moet worden aangepakt en het roet moet worden teruggedrongen.

De experts adviseerden niet zo krampachtig vast te houden aan het wegnemen van de laatste knelpunten als het gaat over de normen, omdat dit juist averechts kan werken. Indien een knelpunt wordt weggenomen door het verkeer te spreiden, dan worden de problemen elders verergerd en wordt de totale milieu ellende alleen maar groter. Dat werd het waterbedeffect genoemd.

Er moet worden gekeken wat het meest effectief is. Als het gaat om effectief beleid, dan blijkt vooral het terugdringen van het roet het beste te zijn. Minder roet en afstand tot roet is goed. Dat zijn de twee adviezen, die van de GGD werden meegekregen.

De GGD adviseerde een roetreductieplan te maken. De wethouder van Utrecht sprong daar al tijdens het symposium op in met de belofte, dat hij voor het grondgebied van de gemeente Utrecht een dergelijk roetreductieplan wil maken. De ChristenUnie acht het voor de hand liggend dat de provincie in aanvulling daarop datzelfde gaat doen voor de rest van de provincie.

Met betrekking tot afstand tot roet is goed, ligt het grootste probleem dichtbij de snelwegen en drukke gemeentelijke wegen. Daar moet eigenlijk 100 m vanaf gebleven worden. Dat betekent dat het hard nodig is om de gevoelige bestemmingen (o.a. scholen, sportvelden, zorginstellingen), die dichterbij de snelweg liggen, in kaart te brengen.

Vervolgens zou op basis daarvan moeten worden bekeken of daar extra maatregelen kunnen worden getroffen, bv. in de vorm van schermen of filters.

De ChristenUnie staat op het standpunt dat het vorenstaande de twee inhoudelijke stappen zijn die de provincie kan zetten.

Thans licht een monitoringsrapportage voor. Op de termijnagenda staat echter dat een evaluatie van het Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit zou worden geagendeerd. In de visie van de ChristenUnie houdt een evaluatie meer in dan de thans voorliggende rapportage. De rapportage gaat in feite over de vraag of de provincie de normen haalt en zet de maatregelen tot nog toe op een rij. Een evaluatie gaat een stap verder, nl. de vraag of het beleid van de provincie ook effectief is en of het doel niet op andere manieren effectiever kan worden bereikt.

Het lijkt de ChristenUnie verstandig om in de aanloop naar het nieuwe Milieubeleidsprogramma het Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit breder te evalueren. Geïnformeerd wordt of de collega-fracties de visie van de ChristenUnie in deze delen.

Tot slot heeft de ChristenUnie een drietal procedurevragen.

In het kader van de rol van de provincie wordt in de rapportage, ten aanzien van de Regionale Samenwerkingsprogramma's, gesproken over faciliteren en coördineren; regisseren treft de ChristenUnie niet aan. Geïnformeerd wordt of de provincie voor zichzelf een regisseursrol ziet weggelegd.

De wethouder van Utrecht deelde op het symposium Luchtkwaliteit mede dat er op 18 maart jl. een belangrijk overleg zou plaatsvinden over het Regionale Verkeersbeleid. Geïnformeerd wordt naar het resultaat van het overleg als het gaat over luchtkwaliteit.

In de commissie RGW wordt volgende week het Milieubeleidsplan besproken. Met betrekking tot het onderwerp Luchtkwaliteit staat daarin dat de provincie haar ambities nog moet formuleren. Geïnformeerd wordt of er een tussenstap komt tussen de voorliggende rapportage en het eindverhaal in het Milieubeleidsplan. De ChristenUnie kan zich voorstellen dat een tussenstap wordt gemaakt door middel van een evaluatie van het Regionale Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van de heer El Yassini, bevestigt gedeputeerde De Vries dat thans een Luchtrapportage voorligt en geen sprake is van een evaluatie.

De heer De Heer merkt op dat hij zijn vraag eigenlijk bij de Termijnagenda had willen stellen. Op de Evaluatiekalender staat namelijk een evaluatie van het Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit. Spreker memoreert eerder te hebben gevraagd wanneer deze tegemoet zou kunnen worden gezien. Het idee op dat moment was dat de rapportage, die vandaag zou worden besproken, de evaluatie zou zijn. Als er tussen nu en het Milieubeleidsprogramma nog een evaluatie van het Regionale Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit komt, is de ChristenUnie tevreden.

De heer Thonon is van mening dat de naamgeving Evaluatiekalender verwarring oplevert, omdat in de visie van D66 niet alle rapporten die daarop staan, evaluaties betreffen, maar voortgangs- of monitoringsrapportages. Wellicht kan de naam worden gewijzigd in Rapportagekalender.

De heer Ijssennagger merkt op dat de ChristenUnie extra, zeer kostbare, maatregelen voorstelt voor gevoelige bestemmingen binnen 100 m van een snelweg, die in de visie van de PVV niet echt soulaas bieden. De PVV kan zich voostellen dat voor een veel eenvoudigere oplossing wordt gekozen, door te bepalen dat aan beide kanten binnen 100 m langs een snelweg niet meer mag worden gebouwd en te trachten bestaande gevoelige bestemmingen te verplaatsen naar de randen. Dat betekent wellicht dat de rode contour 100 m moet worden verplaatst.

De heer De Heer onderschrijft het standpunt van de PVV als het om nieuwbouw gaat. Dat adviseert de GGD in Noord-Holland ook als zodanig. De heer Woudenberg gaf op het symposium echter aan dat zijn ervaring is dat een derde van de adviezen van de GGD in deze in de wind worden geslagen.

Ten aanzien van bestaande gebouwen, pleit de ChristenUnie ervoor eerst in kaart te brengen om hoeveel gevoelige locaties het gaat en op basis daarvan vervolgens te bekijken wat de verstandigste oplossing is.

Desgevraagd door de heer Ijssennagger, antwoordt spreker dat het met name ging om adviezen van de GGD om een gebouw op dezelfde locatie op een andere manier neer te zetten. De ChristenUnie hoopt dat hiermee binnen de provincie Utrecht anders wordt omgegaan en is ook benieuwd naar de adviezen van de Utrechtse GGD als het gaat om nieuwe scholen, sportvelden, e.d.

De ChristenUnie hoopt echter dat ook naar de bestaande gevoelige situaties wordt gekeken, in de zin dat deze eerst in kaart worden gebracht om vervolgens te beoordelen of verplaatsing gewenst is, dan wel maatregelen in de vorm van bv. een scherm of filter.

Naar aanleiding van een desbetreffende vraag van de heer Hoefnagels, antwoordt spreker dat het Regionaal Samenwerkingsprogramma een programma betreft van de provincie met het merendeel van de gemeenten in de provincie Utrecht. In de visie van de ChristenUnie moet de provincie dit derhalve samen met de gemeenten bekijken. De provincie eigent zich in ieder geval een coördinerende rol toe. De ChristenUnie pleit ervoor dat de provincie als regisseur samen met de gemeenten een goed roetreductieplan opstelt en de gevoelige locaties in kaart brengt, zodat eerst kan worden vastgesteld hoe groot het probleem is.

De heer E. de Vries deelt mede dat de PvdA zich aansluit bij het betoog van de inspreker, de ChristenUnie, GroenLinks en de SP. Voor wat betreft het betoog van D66, sluit de PvdA zich aan bij het pleidooi voor 'meer fiets'.

Uit de voorliggende rapportage blijkt dat de provincie Utrecht de goede richting te pakken heeft, hetgeen de PvdA verheugt. De goede richting is echter niet het onderscheidende criterium. Spreker licht dit aan de hand van een voorbeeld toe. De vraag is of al dan niet de goede norm wordt gehaald. Het gaat om gezondheid van mensen. De norm is dertig jaar geleden vastgesteld als een absoluut minimum. Ook al wordt de norm gehaald, er is sprake van gezondheidsschade; mensen sterven eerder. De PvdA betreurt het dat die norm nog maar nauwelijks wordt gehaald. De norm zou altijd moeten worden gehaald, omdat er anders gezondheidsschade optreedt. De PvdA staat op het standpunt dat de provincie de lat hoger had mogen leggen door de norm een paar jaar eerder te halen.

Aangegeven wordt dat bronmaatregelen met name een kwestie van Europa zijn. De PvdA hoopt niet dat dit wordt gebruikt als een excuus om niet teveel te doen. Uit het overzicht op blz. 9 van de rapportage blijkt dat de bijdrage van Europa maar heel klein is. De bijdrage van Nederland is al een stuk groter, maar de stedelijke achtergrond het allergrootst. Uit dat schema maakt de PvdA op dat in de eigen stad een groot verschil kan worden gemaakt. De heer Hoefnagels merkt op dat het in genoemd staatje het Europese achtergrondniveau betreft, i.c. de normen die Europa opstelt. Met Europa doelt D66 op de uitstoot die auto's mogen hebben, goede richtlijnen vanuit Europa, geen testen op vlakke banden en zonder spiegels. Hoe minder auto's in de stad, hoe beter, maar ook Europa kan ervoor zorgen dat die auto's per saldo veel beter worden voor het milieu en daarmee ook voor de gezondheid van de inwoners. Daar gaat iedereen voor.

De heer E. de Vries informeert wat de provincie in deze op Europees niveau doet op het gebied van de lobby. De vraag is wat er wordt gedaan om de machtige auto-industrie enig tegenwicht te bieden. Spreker leest hierover niet veel.

De heer Hoefnagels vraagt zich af of de PvdA een paar jaar niet heeft geluisterd naar alle brieven die de SP steeds heeft opgeroepen met betrekking tot het AIR-netwerk.

De heer E. de Vries leest in de voorliggende rapportage als doel: haalbare normen. De vraag is wat daarmee wordt bedoeld. Zowel in de commissie als tijdens het symposium is door verschillende partijen duidelijk gemaakt, dat de normen van dertig jaar geleden een stuk naar beneden moeten. Niets verbiedt de provincie om in de provincie Utrecht strenger te zijn dan de Europese normen.

De heer Hoefnagels memoreert zijn opmerking, dat ook D66 er een groot tegenstander van is ruimte in de norm op te vullen door 130 km/u.

De heer E. de Vries leest in de voorliggende rapportage dat er vier verschillende maatregelen zijn genomen. Bij een aantal staat afgerond. Als de norm niet wordt gehaald en meer jaren nodig zijn, zal in de visie van de PvdA op volle kracht vooruit moeten blijven worden gegaan en dient derhalve niet te worden gezegd dat iets is afgerond. Het afronden moet samenhangen met of het succes heeft, of de provincie ruim binnen de normen is gebleven.

Een heel direct middel, dat lokaal kan worden ingezet, is minder hard rijden. Langzamer rijden kost niks. Minder hard rijden betekent minder uitstoot in de directe omgeving. Daar heeft de provincie Europa niet voor nodig. Wie de provincie daarbij wel nodig heeft, is de VVD; een partij die dit al jaren blokkeert en in de provincie en landelijk nog steeds een grote partij is met veel macht. In dat opzicht betreurt de PvdA, dat de VVD niet bijdraagt aan deze discussie.

De heer Jansen deelt mede dat de verbetering van de luchtkwaliteit in algemene zin het CDA verheugt. Er is natuurlijk nog genoeg te doen. Het CDA volgt de ontwikkelingen met veel belangstelling en ziet uit naar de volgende rapportage.

Gedeputeerde De Vries zet uiteen dat Luchtkwaliteit een dossier is dat sterk leeft. Dat is terecht, omdat dit dossier de directe omgeving en de gezondheid raakt. Het is een onderwerp die de provincie, vanuit de rol die zij kan spelen, probeert in te vullen.

De voorliggende rapportage is een instrument dat jaarlijks aan de commissie wordt gepresenteerd om de voortgang van de maatregelen die worden genomen te laten zien en de effecten daarvan op de luchtkwaliteit op basis van de vastgestelde normen. Het is geen evaluatie. Uit de rapportage blijkt een trend dat het iets beter gaat met de luchtkwaliteit in de provincie Utrecht. Dat betekent niet dat de provincie tevreden is; zij wil altijd beter, maar er is wel afgesproken dat er met normen wordt gewerkt. Die normen zijn het richtsnoer waarop de maatregelen worden genomen en waar naartoe wordt gewerkt. Voor deze zittingsperiode zijn deze normen afgesproken. Bij de evaluatie van het Europese beleid zal worden bekeken hoe de normen dusdanig kunnen worden aangepast dat de luchtkwaliteit in de toekomst verder verbetert. Dat is de inzet van de provincie. Dat doet zij niet alleen, maar in Randstadverband. Er wordt samengewerkt in het AIR-netwerk om ervoor te zorgen dat er normen komen, instrumenten, nieuwe onderzoeken zoals ook door de inspreker gezegd. De Europese Commissie zal daarmee worden bestookt. De Euro 6-norm voor motoren bijvoorbeeld blijkt in laboratoriumopstelling goed, maar in de praktijk sterk tegen te vallen. Evenals de provincie door de Europese Commissie wordt aangesproken op het halen van de normen, kan de provincie de Europese Commissie aanspreken op de wijze waarop zij die normen vaststellen. De heer Meijer begrijpt het betoog. Dat heeft te maken met de verstandhouding in overheidsland, de verhouding tot Europa, lopende processen op basis van normen die lang geleden zijn vastgesteld. Een aantal fracties heeft echter aangegeven, dat er nieuwe ontwikkelingen zijn die het noodzakelijk maken om op een andere manier naar het bestaande beleid te kijken. In de beantwoording gaat het nog steeds over de bestaande kaders, waarvan langzamerhand steeds meer op basis van onderzoek kan worden vastgesteld dat die normen niet voldoen en achterhaald zijn. Geïnformeerd wordt hoe GS omgaan met die informatie. De SP heeft een half jaar geleden vragen gesteld, naar aanleiding van de publicatie van de conclusie van onderzoeken in The Lancet. Later is er nog een onderzoek gekomen. GS hebben de vragen van de SP beantwoord met verwijzing naar het bestaande normenstelsel. De vraag is wat de provincie extra gaat doen, of dit samen met hetgeen op het symposium naar voren is gebracht voor GS aanleiding is om het bestaande beleid tegen het licht te houden. Gedeputeerde De Vries memoreert te hebben aangegeven dat het voor GS aanleiding is om bij de Europese Commissie te bepleiten dat de normen in de volgende ronde op een andere wijze, strenger, moeten worden vormgegeven. Nu is sprake van een bestaand normenbeleid en het streven is er derhalve op gericht die normen te halen. Het Europese beleid loopt tot 2017. Daarna komt een nieuwe set met normen op basis waarvan de provincie haar beleid kan aanpassen.

De heer Meijer informeert wat de opmerking, dat richting de Europese Commissie zal worden bepleit naar die normen te kijken, concreet inhoudt. De vraag is wie initiatief neemt en of het beleid van de provincie afhangt van de uitkomst van dat overleg.

Gedeputeerde De Vries antwoordt dat de provincie bij een herziening van de Kaderrichtlijn Luchtkwaliteit haar input levert richting de Europese Commissie. Daarbij zal o.a. duidelijk worden gemaakt dat bij de vaststelling van nieuwe normen beter zal moeten worden gekeken naar de emissie van brandstof (w.o. de Euro 6-norm). Tot die tijd blijft de provincie zich focussen op het halen van de huidige normen.

De heer Meijer stelt vast dat de gedeputeerde andere grootheden hanteert. Het gaat thans over ultra fijnstof, nieuwe informatie, nieuwe gegevens. De NSL is verlengd, hetgeen betekent dat daar voorlopig geen beweging in zit. De vraag is wat GS met die nieuwe inzichten op het gebied van gezondheid doen.

Gedeputeerde De Vries benadrukt nogmaals, dat die nieuwe inzichten worden meegenomen richting de Europese Commissie.

De heer Meijer merkt op dat dit een kwestie van jaren is, terwijl mensen nu leven. .

De heer Beks sluit zich aan bij het betoog van de SP. Het gaat om inzichten waarbij steeds pregnanter naar voren komt dat bij deze oude normen, die echt als een minimum dienen te worden beschouwd, ook sprake is van gezondheidschade. De vraag is wat de gedeputeerde tegenhoudt om met deze minimumnormen toe te zeggen dat de provincie de lat zo mogelijk wat hoger legt en zal bekijken of er meer kan worden gedaan dan het vereiste op grond van de normen.

Gedeputeerde De Vries antwoordt dat hierover afspraken zijn gemaakt in het Coalitieakkoord. De heer De Heer meent dat in het Coalitieakkoord is afgesproken om geen top te zetten op het Milieubeleid. Er is niet afgesproken om niet af en toe een andere spoor in te slaan, indien dit verstandig wordt geacht. In dit geval pleiten alle experts voor een tweede spoor, dat effectiever is dan het eerste. Daarmee behoeft het eerste spoor niet te worden losgelaten.

Gedeputeerde De Vries deelt mede zich aan het Coalitieakkoord te houden, waarin de wettelijke normen worden gehanteerd. Spreker is bereid alle suggesties, die thans naar voren worden gebracht, mee te nemen in de discussie over een nieuwe Kaderrichtlijn Luchtkwaliteit.

De heer Meijer plaats naar aanleiding hiervan de opmerking: 'Don't confuse me with the facts.'

De heer E. de Vries vraagt zich af of het feit dat het is afgesproken in het Coalitieakkoord, betekent dat een ieder zich daarbij moet neerleggen. Los van het Coalitieakkoord blijft de PvdA van mening dat de provincie ten behoeve van de gezondheid van haar inwoners strenger kan optreden dan de Europese norm.

Gedeputeerde De Vries memoreert dat afgesproken is de wettelijke normen als minimum te hanteren. Uit de voorliggende rapportage blijkt dat dit ook gebeurt. Dat heeft effect op de wijze waarop de provincie haar maatregelen neemt. Hij is er geen voorstander van de spelregels halverwege te veranderen. Zoals gezegd is hij bereid alles dat de provincie anders wil op basis van onderzoeken mee te nemen in het kader van de volgende ronde.

De heer Fastl bevestigt dat in het kader van het Coalitieakkoord is afgesproken dat het minimum wordt gehanteerd. Daarbij is afgesproken dat het ook meer mag zijn, mits dat niet enorme kosten met zich meebrengt. Het is voor GroenLinks niet zo dat zij vasthoudt aan de minimumnorm en daar tevreden mee is. Inmiddels is meer informatie bekend, w.o. over het ultra fijnstof en het roet. Daarover is een aantal vragen gesteld. Spreker gaat er vanuit dat op die punten veel voortvarender stappen gezet zullen gaan worden. Inmiddels is ook duidelijk dat het spreiden voor sommige normen effectief is, maar voor de ultra fijnstof helemaal niet, omdat daarmee de last wordt verspreid en meer mensen in een ongezonde situatie worden gebracht. Daarover zal moeten worden nagedacht.

De heer Meijer begrijpt dat GroenLinks erop vertrouwt dat het goed zal komen met de bestrijding van het ultra fijnstof. Op basis van de beantwoording, heeft de SP daarvoor nog geen enkel aanknopingspunt. Indien de gedeputeerde de uitspraak van GroenLinks bevestigt, neemt hij aan dat daarbij tevens wordt aangegeven waarop die veronderstelling is gebaseerd. Overigens hecht spreker eraan op te merken dat hij het betreurt dat gedeputeerde Van Lunteren niet aanwezig is. De relatie tussen bv. Mobiliteit, Economie en dit onderwerp is overduidelijk aanwezig. Het had de gedachteswisseling bevorderd als gedeputeerde Van Lunteren aanwezig was geweest.

De heer Hoefnagels acht het goed hierover een discussie te voeren; een ieder staat maatregelen voor die goed zijn voor de gezondheid. Voor deze vergadering is echter de periodieke rapportage geagendeerd. Voor zover hem bekend is die tot nu toe inhoudelijk nooit besproken, maar zeker nooit met de portefeuillehouder Mobiliteit.

De heer Meijer geeft D66 mee haar ogen te openen, te kijken wat er gebeurt, de grote verbanden te zien en actie te ondernemen.

De heer E. de Vries memoreert dat het Coalitieakkoord drie jaar geleden tot stand is gekomen. Op dat moment was het ultra fijnstof probleem wellicht nog niet zo helder. Ook het elektrisch rijden was nog niet zo sterk ontwikkeld. De PvdA nodigt de Coalitiepartijen uit om op dit onderwerp opnieuw te onderhandelen en het laatste jaar nog wat goeds te doen voor de inwoners van de provincie Utrecht.

De heer De Heer memoreert tijdens een beantwoording over fijnstofvragen te hebben voorgesteld om daarover een symposium te organiseren om het breder te bekijken. In zijn visie is de commissie er thans aan toe om de lessen van het symposium te trekken. Dat gebeurt aan de hand van de voorliggende rapportage. Wat hem betreft is de rapportage het opstapje om breder te kijken naar luchtkwaliteit.

Gedeputeerde De Vries geeft aan hier te zijn gekomen om de Rapportage Luchtkwaliteit met de commissie te bespreken en niet om naar aanleiding van een symposium het provinciaal beleid in een keer op de schop te nemen. Indien de Staten dat willen, stelt hij voor dat zij daartoe een voorstel formuleren en op basis daarvan de discussie te voeren.

Wat in deze discussie enigszins ondergesneeuwd raakt, is wat de provincie nu doet. De indruk wordt gewekt dat er niks wordt gedaan en het alleen maar erger wordt. Dat is echter niet het geval. De voorliggende rapportage geeft duidelijk aan dat er verbetering is. Uiteraard kan het altijd beter.

In het Provinciaal Programma Luchtkwaliteit is een aantal projecten opgenomen. Die hebben ook te maken met duurzaam verkeersmanagement. Ter illustratie wijst spreker o.a. op de Cuneraweg in Veenendaal; door het organiseren van een betere doorstroming, zonder waterbedeffect, is de leefbaarheid en de luchtkwaliteit toegenomen. De provincie is bezig met het stimuleren van het fietsgebruik, het elektrisch rijden door snellaadpalen neer te zetten, er heeft samen met de regio Amsterdam een Europese aanbesteding plaatsgevonden voor 200 gewone laadpalen. De Groen Gas regeling loopt door en daarmee het streven om meer groen gasstations tot stand te brengen.

Er gebeurt derhalve veel op dit gebied, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan het verbeteren van de luchtkwaliteit.

Het betreffen echter wel maatregelen, waarmee de provincie alleen de achtergrondconcentraties kan aanpakken. Maatregelen op straatniveau is aan de gemeenten. De provincie kan een roetkaart maken. De vraag is echter wat de commissie daar vervolgens mee wil. De ChristenUnie geeft aan dat de provincie en gemeenten gezamenlijk op basis daarvan maatregelen moeten nemen. De vraag is wat dat betekent, bv. qua inzet van middelen.

Met betrekking tot het feit dat een advies van de GGD in de wind wordt geslagen, is de vraag of dit een probleem is bij de provincie of bij de gemeenten. Spreker denkt het laatste.

Gemeenten kunnen met dat advies doen wat zij willen, waarbij spreker hen zou adviseren om het advies over te nemen. Indien zij dat niet doen, kan de provincie daarop echter niet worden aangesproken. Er zijn verschillende rollen en verschillende verantwoordelijkheden.

Spreker zegt toe om te kijken of gekomen kan worden tot een roetkaart met de gevoelige (bestaande) locaties, waarbij hij echter de randvoorwaarde stelt dat daaraan niet direct een aanpak i.c. roetbeleid zal worden verbonden. Op basis van de roetkaart kunnen de Staten vervolgens aangeven wat zij daarmee willen.

De heer De Heer memoreert zijn procedurevragen.

Voorts stelt hij zijn collega fracties voor te kijken naar de evaluatie van het Regionale Samenwerkingsprogramma. In zijn beantwoording geeft de gedeputeerde aan dat, als de Staten meer willen dan hetgeen in de voorliggende rapportage staat, zij met een voorstel

moeten komen. De ChristenUnie is wel bereid om daarnaar te kijken. Een roetreductieplan maken lijkt de ChristenUnie een zinvolle stap, in aanloop naar het Milieubeleidsprogramma. Tot slot verzoekt spreker de Coalitiepartners om na te gaan of het Coalitieakkoord het maken van een roetreductieplan echt verbiedt.

De heer Meijer deelt mede dat de SP zich aansluit bij het betoog van de ChristenUnie.

Gedeputeerde De Vries zet, met betrekking tot het Milieuprogramma, uiteen dat in de presentatie daarover duidelijk is aangegeven dat dit een onderdeel is van het voorsorteren richting de Omgevingsvisie/wet. Als Luchtkwaliteit vanuit het milieuaspect bezien een afwegingskader vormt voor bv. RO, dan komt dat daar zeker in terug. Spreker zegt toe de vraag met betrekking tot het Regionaal Mobiliteitsoverleg op 18 maart jl. te zullen doorspelen naar gedeputeerde Van Lunteren met het verzoek hierop schriftelijk te reageren.

Het verheugt de heer Beks te horen dat gedeputeerde bereid is een roetkaart te maken, zij het zonder plan van aanpak. GroenLinks pleit er met name voor in beeld te brengen hoe GS de risico's inschat. Er is veel onduidelijkheid over het roetprobleem. Het betreft allemaal vrij recente informatie.

Gedeputeerde De Vries zegt dat niet toe. Hij zal in eerste instantie de roetkaart maken om op basis daarvan, in overleg met zijn ambtelijke organisatie, te bekijken wat daaruit zou kunnen worden gededuceerd.

De voorzitter stelt vast dat dit onderwerp hiermee voldoende is behandeld.

9. Ingekomen brief CAP gaslek woning gemeente Bunschoten en memo gedeputeerde De Vries

De heer Meijer vestigt de aandacht op het memo van gedeputeerde De Vries, d.d. 4 maart jl., en citeert met name de tweede alinea.

Indien de provincie een vergunning afgeeft en tevens de bewaker van die vergunning is, is de vraag of de uitvoeringstaken kunnen worden overgelaten aan instanties die op dat punt kennelijk een rol spelen; voorts is de vraag in welke mate de centrale regie in dat hele proces aan de orde is. De SP hecht aan een heldere afbakening. Geïnformeerd wordt waar de provincie verantwoordelijk is en wie de effectiviteit bewaakt van datgene dat bv. Stedin doet. De El Yassini merkt op in het memo, waaruit de SP citeert, ook het antwoord op die vraag te lezen. In de een na laatste- en laatste alinea van het memo staan de verantwoordelijkheden van de provincie en de milieudienst die belast is met de handhaving & het toezicht en wie bijvoorbeeld verantwoordelijk is voor de geurstof die aan het gas moet worden toegevoegd. De heer Meijer memoreert dat het de SP gaat om het geloofwaardig handhaven, hetgeen zij in de kwestie Van de Groep ook aan de orde heeft gesteld. De SP wil precies weten wie, waar, welke actie onderneemt en vooral wie er aanspreekbaar is. Als Stedin een steek laat vallen in de handhaving, dan ligt de bal bij de provincie. Dat moet duidelijk zijn.

Gedeputeerde De Vries heeft moeite met de opmerking van de SP dat zij geen enkel vertrouwen heeft in de handhaving die vanuit de provincie Utrecht wordt gepleegd.

De heer Meijer merkt op die uitspraak niet te hebben gedaan.

Gedeputeerde De Vries vervolgt dat de SP wel suggereert dat de handhaving van de provincie Utrecht niet op orde is. Dat is niet het geval, op grond waarvan spreker van mening is, dat de SP dit niet als zodanig kan stellen.

Voor wat betreft het antwoord op de vragen van de SP, verwijst spreker naar zijn memo d.d. 4 maart jl.

De heer Meijer acht de reactie teleurstellend. Hij benadrukt nogmaals de uitspraak, waarvan hij wordt beticht, niet te hebben gedaan. Spreker memoreert dat destijds uitgebreid is gediscussieerd over het juridische proces dat heeft plaatsgevonden rondom de kwestie Van de Groep. O.a. op grond van die kwestie, bestaat er bij de SP twijfel over een geloofwaardig handhavingsbeleid. Dat is iets anders.

De SP is overigens van mening dat gedeputeerde De Vries zich hier van afmaakt.

De voorzitter sluit de bespreking over dit onderwerp vervolgens af.

10. Contouren liquidatieplan recreatieschap UHVK

De voorzitter informeert of er nog behoefte is dit onderwerp te behandelen, gelet op het feit dat hierover reeds in de Staten is gesproken.

De heer Van Wikselaar memoreert dat in de notitie een tiental pakketten is samengesteld. De SGP gaat er vanuit dat dit een eerste gedachtegang is en dat, zodra de pakketten moeten worden vermarkt, wordt gekeken naar de meest logische combinatie om het maximale eruit te halen.

Gedeputeerde De Vries antwoordt dat die conclusie correct is.

De heer Meijer vestigt de aandacht op het bijgevoegde stuk, waarin de trekkers en betrokkenen staan aangegeven. Hier en daar vindt de SP het aantal betrokkenen wat klein. Ter illustratie wijst hij op het Henschotermeer. Op grond van de gebruikers van het Henschotermeer, zijn er feitelijk meer gemeenten betrokken dan thans staan vermeld. De SP gaat er vanuit dat dit een aanvangsituatie betreft en niet uitgesloten wordt dat de gemeenten, waarvan veel inwoners naar het Henschotermeer gaan, daarbij ook worden betrokken. Gedeputeerde De Vries antwoordt dat daarvan uit mag worden gegaan. Ter zake van het Henschotermeer wordt bv. juist ook met de gemeente Leusden gesproken vanuit de gedachte om arrangementen te organiseren in het gebied rond het Henschotermeer. Het moet een samenspel worden van de gemeenten die zich rond dat gebied begeven. Het probleem in kaart brengen is de eerste stap; de tweede stap is de aanpak.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

11. Statenbrieven en ingekomen stukken die ter informatie worden aangeboden

11.1 Statenbrief N212 aanleg rotonde Pastoor Kannelaan te Wilnis

11.2 Statenbrief Handelingsperspectief A12 zone

11.3 Statenbrief verslag acquisitiereis naar China en Japan

11.4 Memo GS gedeputeerde Van Lunteren toezegging van 9 september 2013 over Pilot Abcoude

11.5 Memo GS gedeputeerde Van Lunteren Integraal zicht op Utrechtse economie

11.6 Stichting Spoorhinder PHS-GON geplande goederenroutering Oost-Nederland

11.7 Statenbrief Handhavingsplan 2014 Verkeershandhavingsteam Politie Midden Nederland

11.8 Statenbrief No go-besluit Havenontwikkeling Het Klooster

11.9 Memo GS gedeputeerde Pennarts-Pouw beantwoording vragen fietsbrug Nigtevecht

11.10 Memo GS gedeputeerden De Vries en Krol Geluidsonderzoek windturbines Houten

12. Sluitting

Alvorens de vergadering te sluiten, deelt de voorzitter mede vandaag afscheid te nemen zowel als voorzitter van de commissie als als statenlid. Om hem moverende redenen is hij daartoe gekomen. Spreker bedankt een ieder voor de samenwerking, in het bijzonder de heer Poort. Hij wenst de Staten alle goeds toe.

De heer Essousi memoreert, dat afgelopen week een hectische week was. Er is het een en ander gebeurd. Sinds een week weet de PvdA het zeker: Wilders discrimineert openlijk. In het openbaar laat hij weten minder Marokkanen te wensen. Hij doet ook schijnbaar moeite om willens en wetens bijvoeglijke naamwoorden te voorkomen. Hij herhaalt dit ook. Hij maakt hier een hit van op zijn partijbijeenkomst. De PvdA hoopt oprecht dat Utrechtse PVV-statenleden daar niet ook aanhankelijk hebben staan klappen, schreeuwen en joelen.

Voor de PvdA is iedereen gelijk. De PvdA vindt dat dit soort uitspraken niet thuishoren in een samenleving met fatsoen, tolerantie en respect. Hierop wil de PvdA nog terugkomen in een open brief aan de PVV-statenfractie.

“Het siert Henk Scherer als persoon, dat hij deze stap neemt en breekt met verdorven gedachten die deze maatschappij kunnen opbreken. U bent een goede voorzitter, maar u bent bovenal een man die van begin af aan te aimabel is geweest, teveel gentleman voor een partij als de PVV met dit soort discriminerende gedachtegoed. Het gaat u goed en dank u wel voor uw inzet.”

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering, onder dankzegging van ieders komst en inbreng.